

Schoolondersteuningsprofiel 2020-2024

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	ALGEMENE GEGEVENS	4
	2.1 CONTACTGEGEVENS	4
	2.2 ONDERWIJSVISIE / SCHOOLCONCEPT	4
	2.3 VISIE OP ONDERSTEUNING	6
3	BASISONDERSTEUNING	7
	3.1 ONDERWIJSONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR	7
	3.2 STROOMSCHEMA LEERLINGONDERSTEUNING	9
	3.3 PREVENTIEVE EN LICHTE CURATIEVE INTERVENTIES	10
4	EXTRA ONDERSTEUNING	13
5	RANDVOORWAARDEN VOOR PASSEND ONDERWIJS	16
6	KWALITEITSBELEID	17
7	CONCLUSIE EN AMBITIES	19

1 Inleiding

Voorliggend document bevat het schoolondersteuningsprofiel van het Haarlemmermeerlyceum. In het kader van de Wet op Passend Onderwijs wordt van iedere school verwacht dat zij een ondersteuningsprofiel opstelt. Dit document geeft weer welke mogelijkheden de school heeft voor de ondersteuning van leerlingen met uiteenlopende onderwijsbehoeften.

Het schoolondersteuningsprofiel levert een bijdrage aan de omslag van het denken in kindkenmerken naar het denken in onderwijsbehoeften. In de oude systematiek werd geld vrijgemaakt als een stoornis kon worden vastgesteld bij een leerling; dat gaf een prikkel om indicaties aan te vragen. In de nieuwe systematiek wordt geld vrijgemaakt voor het beantwoorden van onderwijsbehoeften. Dat geeft een prikkel om het onderwijsaanbod voor specifieke onderwijsbehoeften in kaart te brengen (bron: Instrumentarium passend onderwijs).

De ondersteuning die de school kan bieden is te beschrijven op twee niveaus: basisondersteuning en extra ondersteuning. Basisondersteuning omvat vier aspecten:

- Basiskwaliteit (dit verwijst naar de minimale onderwijskwaliteit die de inspectie van het onderwijs meet door middel van het toezichtkader, scholen die onder basistoezicht van de inspectie van het onderwijs vallen hebben hun basiskwaliteit op orde).
- Preventieve en lichte curatieve interventies (zoals een aanbod voor leerlingen met dyslexie, of een aanpak voor het voorkomen van gedragsproblemen).
- Onderwijsondersteuningsstructuur (onder andere de manier waarop de school de ondersteuning heeft georganiseerd en met andere organisaties en specialisten samenwerkt).
- Planmatig werken (onder andere de manier waarop de school onderzoekt welke onderwijsbehoefte leerlingen hebben, daarop een passend onderwijsaanbod organiseert en dat evalueert).

Het bestuurlijk overleg van samenwerkingsverband Amstelland en de Meerlanden heeft ervoor gekozen dat alle scholen voor VO in de regio een hoog niveau van basisondersteuning realiseren. Dit betekent niet dat alle scholen de basisondersteuning op dezelfde manier inrichten. Het bestuur van het samenwerkingsverband stuurt aan op de inzet van de ondersteuningsmiddelen zo dicht mogelijk bij de docenten en leerlingen. Het management van iedere school herzielt in het schoolondersteuningsprofiel en in samenspraak met het eigen bestuur de ambities en ontwikkelingspunten voor passend onderwijs en het primaire proces.

De extra ondersteuning geeft de activiteiten van de school weer die de basisondersteuning overstijgen. Deze wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen en worden in samenwerking met het Samenwerkingsverband opgesteld aan de hand van de aanwezige deskundigheid, aandacht en tijd, voorzieningen en samenwerkingsrelaties met externe specialisten.

Leeswijzer

2 Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

Locatie Baron de Coubertinlaan

Baron de Coubertinlaan 2
2134 CG Hoofddorp
T: 023 56 31 644
E: info@haarlemmermeerlyceum.nl
W: www.haarlemmermeerlyceum.nl

Locatie Zuidrand

Nieuwe Molenaarslaan 20
2134 AS Hoofddorp
T: 023 56 31 644
E: info@haarlemmermeerlyceum.nl
W: www.haarlemmermeerlyceum.nl

2.2 Onderwijsvisie / schoolconcept

Het Haarlemmermeer Lyceum is één school met twee locaties.

Op de locatie Baron De Coubertinlaan geven we tweetalig onderwijs voor Vwo, Havo en Mavo.

Op de locatie Zuidrand is een echte Havo/Vwo-locatie gevestigd: uniek in Haarlemmermeer.

Leerlingen volgen op de Zuidrand Dalton-onderwijs. Dit concept sluit uitstekend aan op het onderwijs van de meeste basisscholen.

Omdat ons lyceum officieel een 'toptalentenschool' is, zijn topsportleerlingen met een zogenaamde LOOT-status van harte welkom. Voor hen hebben we een lesprogramma op maat, waardoor zij hun schoolloopbaan met hun topsportambities kunnen combineren.

Onderwijsvisie

De onderwijsvisie van ons lyceum bestaat uit drie onderdelen: 'het leren', 'de persoonlijke ontwikkeling' en het 'schoolklimaat'.

Het leren: een sterk intellectueel klimaat

Op het Haarlemmermeer Lyceum neemt het leren een centrale plaats in. Ons lyceum hecht grote waarde aan het verwerven van kennis, vaardigheden en inzicht. In de traditie van het lyceumonderwijs streven we naar een sterk intellectueel klimaat, waarin uitdagend onderwijs wordt aangeboden. Voorbeelden hiervan zijn het TweeTalg Onderwijs, het Daltononderwijs, het vak filosofie voor 4 Havo, het vak retorica voor Nederlands, het aanbod van Chinees (locatie BdC) en het verplichte vak Latijn in klas 1, 2 & 3 voor het Vwo (Zuidrand) . Maar er zijn meer uitdagingen mogelijk voor onze leerlingen, zoals Kunst (beeldend/drama) als profielvak in de bovenbouw van Vwo en Havo, Kunst (beeldend) als sectorkeuzevak voor Mavo-leerlingen, Management en Organisatie als profielvak op Vwo en Havo, het Theater-gezelschap ACT MORE, en bijvoorbeeld de mogelijkheid om een cursus boekhouden te volgen (bij voldoende belangstelling).

De persoonlijke ontwikkeling: actief buiten de lessen

Voor het Haarlemmermeer Lyceum geldt dat leerlingen, hoe belangrijk ook, niet alleen voor het behalen van een diploma worden opgeleid, maar ook worden voorbereid op het leven zelf. We stimuleren ze zowel hun cognitieve als creatieve vermogens en hun emotionele intelligentie te ontplooiën. Dat zien we namelijk als een voorwaarde voor het ontwikkelen van de eigenheid en de individualiteit van de leerling. Uiteraard houden we daarbij steeds de relatie tot anderen en de samenleving als geheel in het oog. Dit betekent dat we van onze leerlingen verwachten dat zij actief deelnemen aan buitenlesactiviteiten zoals excursies, werkweken, het organiseren van activiteiten etc. Voorbeelden hiervan zijn het deelnemen aan toneel/theater, lid zijn van het debatteam, de feestcommissie, de Medezeggenschapsraad of Leerlingenraad, het organiseren van feestavonden ('The Crew') of deelnemen aan een workshop (debatteren, mozaïek, sport, etc.).

Het schoolklimaat: vriendelijk en open, met heldere regels

De algemene sfeer op ons lyceum is vriendelijk en open, waarin respectvol met elkaar wordt omgegaan. Van onze leerlingen verwachten we dat zij zich naar vermogen inzetten en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces en gedrag. In een veilige omgeving – zowel fysiek als sociaal-emotioneel – kunnen leerlingen zich het best ontwikkelen. Heldere schoolregels en de naleving daarvan horen hierbij. Enkele voorbeelden die ons schoolklimaat benadrukken: we organiseren speciale activiteiten voor klassen en teams om de klassensfeer te bevorderen, hebben een kleinschalige organisatie en veilige en overzichtelijke schoolgebouwen.

2.3 Visie op ondersteuning

Algemene leerlingondersteuning is gericht op goed functioneren van de leerling zowel cognitief als sociaal-emotioneel. Goede leerlingondersteuning betekent aandacht geven aan de leerling in de klas, in plaats van individuele trajecten buiten de klas. De belangrijkste voorwaarde om dit mogelijk te maken is een veilig pedagogisch klimaat in de klas. Dit klimaat wordt voor het grootste deel bepaald door de docent. Leerlingondersteuning is daarom een taak van iedere docent. Docenten zijn vakbekwaam én bekwaam op pedagogisch gebied. Ze zijn in staat te signaleren waar ondersteuning nodig is en zijn handelingsvaardig. Dit betekent dat ze weten wat ze moeten doen, wanneer dit te doen en hoe dit te doen. Ze zijn in staat planmatig en handelingsgericht te werken.

Leerlingondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats in de klas. Leerlingondersteuning buiten de klas door deskundigen is altijd gericht op beter functioneren in de klas. Deze deskundigen binnen school ondersteunen de docenten.

3 Basisondersteuning

3.1 Onderwijsondersteuningsstructuur

Eerste lijn: de mentoren

Op het Haarlemmermeerlyceum neemt de mentor een belangrijke plaats in op het gebied van de leerlingondersteuning. De docenten en het onderwijsondersteunend personeel geven hun observaties van leerlingen door aan de mentoren. In het wekelijkse mentoroverleg met de teamleider en tijdens de rapportbesprekingen geven de mentoren hun visie op de leerlingen om zo nodig tot een gezamenlijke aanpak te komen in het begeleiden en onderwijzen van een leerling. Ze bespreken leerlingen die verminderde resultaten hebben, verslechterde werkhouding, opvallen qua gedrag doordat ze stiller of juist drukker zijn dan voorheen, opvallend verzuim hebben (zowel geoorloofd als ongeoorloofd) of een negatieve invloed hebben op medeleerlingen.

Tweede lijn: de specialisten

De interne specialisten vormen de tweede lijn van leerlingondersteuning. Dit zijn de vertrouwenspersonen, vaardigheidstrainers (sociale vaardigheden, faalangstreductie), dyslexiecoaches, decanen en begeleiders passend onderwijs.

De vertrouwenspersonen zijn er voor het waarborgen van een veilig schoolklimaat. Wanneer er interne klachten zijn of wanneer veiligheid in het geding is zoals bij bedreigingen of seksuele intimidatie, kunnen leerlingen en/of ouders zich richten tot de vertrouwenspersonen.

De vaardigheidstrainers verzorgen de Rots & Water training en de Faalangst Reductie Training. Leerlingen kunnen hiervoor worden opgegeven door hun mentor bij de coördinator leerlingondersteuning (LeOn).

De dyslexiecoaches zijn eerste aanspreekpunt voor leerlingen met dyslexie. Er wordt geïnterviewd welke hulpmiddelen en compenserende maatregelen nodig zijn voor de leerling en welk ingezet kunnen worden. Tevens wordt aandacht besteed aan de manier van huiswerk maken en leren en het maken van toetsen.

Leerlingen kunnen een beroep doen op de decanen als zij meer willen weten over vervolgopleidingen of nader willen ingaan op de voor- of nadelen van een bepaalde studie- of beroepskeuze.

De begeleiders passend onderwijs (BPO) ondersteunen leerlingen waarvoor het reguliere mentoraat onvoldoende is. Ze geven extra begeleiding als het gaat om het geven van aandacht en structuur, het aanboren van motivatie en het aanleren van schoolse vaardigheden waardoor de leerling beter functioneert.

In alle situaties draagt de coördinator leerlingondersteuning de eindverantwoordelijkheid voor het initiëren, informeren, vastleggen van afspraken, het maken van handelingsplannen, communicatie met alle betrokkenen en dossiervorming. Docenten en mentoren kunnen altijd bij de coördinator leerlingondersteuning terecht wanneer zij vragen hebben of zorgen omtrent een leerling. De teamleiders en studietoelichters bespreken in het 2-wekelijkse overleg met de coördinator leerlingondersteuning de leerlingen waar in het mentoroverleg nog geen passende aanpak voor is gevonden.

Derde lijn: de externe specialisten

De externe specialisten vormen de derde lijn van leerlingondersteuning. Dit zijn de leerplechtambtenaar, schoolarts, schoolcoach en school maatschappelijk werker (SMW).

De leerplechtambtenaar wordt niet alleen ingezet bij spijbelen maar ook om mee te denken over mogelijkheden voor leerlingen die om verschillende redenen niet in staat zijn om het volledige onderwijsprogramma te kunnen volgen. Zij adviseren school over wat wel en niet kan en mag.

De schoolarts kan beoordelen in welke mate medische klachten van invloed zijn op het schoolproces. Ook mag de schoolarts, na toestemming van leerling en ouders, overleggen met artsen die reeds betrokken zijn bij de leerling.

Bij vragen omtrent (on)geoorloofd verzuim kan een leerling op verzoek van school worden opgeroepen door de schoolarts of de leerplechtambtenaar.

De schoolcoach en SMW zijn beiden werkzaam voor Altra Jeugdhulp. De schoolcoach biedt hulpverlening aan leerlingen en/of ouders door middel van gesprekken of het inschakelen van externe hulpverlening. Situaties waarbij de schoolcoach wordt ingezet zijn voornamelijk problemen in de thuissituatie. De schoolcoach biedt hierbij niet alleen ondersteuning aan de leerling maar ook opvoedondersteuning voor de ouders. School Maatschappelijk Werk biedt ondersteuning aan leerlingen op het gebied van sociale vaardigheden, bij pesten en omgaan met persoonlijke problematiek zoals gescheiden ouders of het overlijden van een naaste.

Indien de aanwezige ondersteuning niet voldoet kan school een leerling en ouders adviseren om externe hulp te zoeken via de huisarts. School staat altijd open voor adviezen van externe hulpverleners vanuit het principe één kind, één plan.

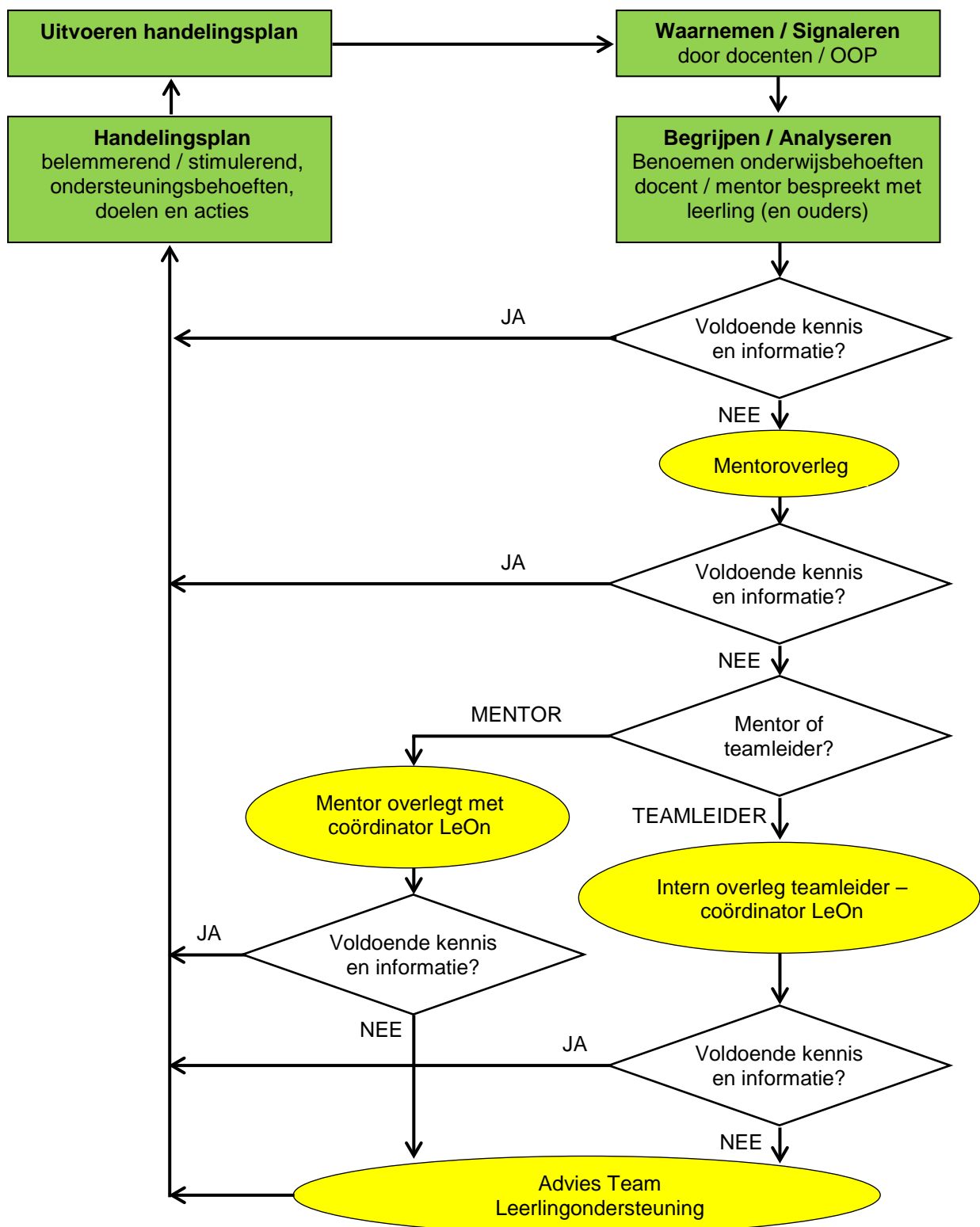
De coördinator leerlingondersteuning en begeleiders passend onderwijs vormen samen met de schoolcoach, SMW, leerplechtambtenaar en de schoolarts het Advies Team Leerlingondersteuning (ATL). Onder voorzitterschap van de coördinator leerlingondersteuning bespreekt het ATL leerlingen waarvoor derdelijns hulpverlening in zicht is. Vijf á zes keer per jaar komt het team bij elkaar voor

overleg. In het overleg wordt vastgesteld welke vorm van ondersteuning nodig is en hoe dit opgezet zal worden en door wie. Het ATL kan snel verwijzen naar specifieke hulpverleners buiten de school.

3.2 Stroomschema leerlingondersteuning

De leerlingondersteuning begint bij het waarnemen en signaleren door alle medewerkers. Dit staat rechtsboven in onderstaand stroomschema.

3.3 Preventieve en lichte curatieve interventies

Vragenlijsten voor signalering

Bij alle tweedeklassers wordt door de GGD de SDQ (Strengths en Difficulties Questionnaire) afgenomen. Om het sociaal-emotionele gedrag en studiegedrag van leerlingen te screenen past het Haarlemmermeerlyceum verschillende methodes toe zoals gesprekken met mentoren, vragenlijsten, en gesprekken met ouders.

Voor het presteren van de leerling wordt naast de rapportcijfers ook elke periode gekeken naar twee andere factoren: het organiseren van schoolspullen en huiswerk en het meedoen in de les. Alle lesgevende docenten vullen bij elk rapport voor de leerling in of deze factoren wel, deels of niet van toepassing zijn. Om te onderzoeken of leerlingen op het juiste niveau zitten wordt in klas 1 en 2 de VAS toets (Volg Advies Systeem) van het Cito afgenomen.

Dyslexie

Leerlingen in klas 1 waarbij op de basisschool vermoedens waren van dyslexie krijgen een Dyslexie Screening Test (DST). De DST is een screeningsinstrument waarmee een verdere indicatie van het risico op dyslexie wordt gegeven. Bij een verhoogd risico wordt de leerling geadviseerd om bij een extern bureau een volwaardig dyslexie onderzoek te laten doen. De kosten hiervoor zijn voor de ouders van de leerling. Alle leerlingen krijgen altijd alle toetsen aangeleverd op lettertype Arial 12 of vergelijkbaar goed leesbaar lettertype.

Leerlingen met een dyslexieverklaring krijgen een dyslexiekaart zodat dit direct herkenbaar is voor docenten bij toetsen. De dyslexiecoach bepaalt samen met de leerling welke mogelijke hulpmiddelen en compenserende maatregelen worden ingezet.

Mogelijke hulpmiddelen zijn:

- gesproken/voorgelezen boeken op / laptop/mobiele telefoon
- gebruik (eigen) laptop voor maken aantekeningen;
- gebruik (eigen) laptop voor maken toetsen;
- gebruik van spellingscontrole bij schoolexamens (SE's) en het centraal schriftelijk examen (CSE)
- Gebruik maken van voorleessoftware bij toetsen
- indien mogelijk en nodig na overleg toets mondeling afleggen.

Compenserende maatregelen waar leerlingen met dyslexie altijd recht op hebben zijn:

- extra tijd bij toetsen of verminderd aantal opgaven;
- een maximum aantal punten aftrek voor spellingsfouten bij talen.

Voor Vwo-leerlingen met een exact profiel en met een officiële dyslexieverklaring hebben we nog iets extra's: Via hun teamleider kunnen ze een verzoek indienen om hun tweede vreemde taal (Duits of Frans) in klas 4 of 5 in te ruilen voor een ander 'groot' vak, als dit in het rooster past.

De school heeft geen Remedial Teacher.

Dyscalculie

Net als bij vermoedens van dyslexie kan er ook een screeningstest worden afgenomen voor dyscalculie, de Nederlandse Dyscalculie Screener (NDS).

Leerlingen met een dyscalculieverklaring krijgen een dyscalculiekaart met daarop de mogelijke hulpmiddelen en compenserende maatregelen. In overleg met de coördinator leerlingondersteuning wordt vastgesteld welke hiervan ook daadwerkelijk voor de leerling worden ingezet.

Mogelijke hulpmiddelen zijn een standaard rekenkaart, een tafelkaart, een formulekaart en het mogen gebruiken van een rekenmachine. De compenserende maatregel is extra tijd bij toetsen of een verminderd aantal opgaven.

Onderwijsinhoudelijke ondersteuning

De school biedt geen eigen huiswerkbegeleiding maar maakt gebruik van huiswerkinstituut Lyceo. Deze biedt huiswerkbegeleiding en bijlessen op school aan. Lyceo is vier dagen per week van 13:45 tot 18:00 op school aanwezig.

De decanen begeleiden de leerling bij het maken van profielkeuzes tijdens de schoolloopbaan, voor vervolgopleidingen, de arbeidsmarkt, beroepen, beroepsprofielen en functies.

Sociaal-emotionele ondersteuning

Mentoren melden op grond van hun ervaring met de leerling en op grond van gesprekken met de ouders de leerling aan voor de faalangstreductietraining (FRT) bij de coördinator leerlingondersteuning. De faalangstreductietraining wordt door een getrainde cursusleider gegeven. De cursusleider heeft met alle aangemelde leerlingen een intakegesprek. De faalangstreductietraining bestaat uit zes tot acht bijeenkomsten die zoveel mogelijk na schooltijd plaatsvinden. Er wordt tweemaal per jaar een faalangstreductietraining gehouden. Er kunnen maximaal twaalf leerlingen deelnemen aan een cursus. Met alle deelnemende leerlingen wordt het effect van de training geëvalueerd en aanvullende adviezen gegeven.

Leerlingen die sociaal minder vaardig zijn kunnen deelnemen aan de Rots & Water training, een psychomotorische sociale vaardigheidstraining. Mentoren melden op grond van hun ervaring met de leerling en op grond van gesprekken met de ouders de leerling aan voor de Rots & Watertraining bij de coördinator leerlingondersteuning. Ook de Rots & Watertraining kent een intakegesprek, waarna

de leerling kan deelnemen. Tweemaal per jaar wordt er een Rots & Watertraining georganiseerd van zes tot acht bijeenkomsten. Met alle deelnemende leerlingen wordt het effect van de training geëvalueerd en aanvullende adviezen gegeven.

Gedrags- en psychische stoornissen

Leerlingen met een officiële diagnose van een gedrags- en/of psychische stoornissen, zoals AD(H)D, Autisme Spectrum Stoornis (ASS) of angststoornissen, kunnen in aanmerking komen voor aanpassingen, zoals extra tijd bij toetsen. Hiervoor dient een kopie van de diagnose in het schooldossier te zitten. Indien zij gebruik maken van extra tijd bij toetsen krijgen zij van school een 'verklaring van extra tijd'. Docenten worden geïnformeerd over de ondersteuningsbehoefte en de benodigde aanpassing.

Lichamelijke beperkingen

Leerlingen met een lichamelijke beperking kunnen in aanmerking komen voor aanpassingen. Hiervoor dient een medische verklaring in het schooldossier te zitten. Geboden aanpassingen dienen ook op het eindexamen te zijn toegestaan. Deze zijn beschreven in de brochure Kandidaten met een beperking VO van het College voor Toetsen en Examens (CTE).

Ondersteuning voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften

Aanpassingen en ondersteuning worden in het leerlingvolgsysteem Magister vastgelegd. De coördinator leerlingondersteuning informeert docenten hierover en wat er van hun gevraagd wordt. De mentoren zijn daarna verantwoordelijk voor het communiceren over hun leerlingen met de lesgevende docenten.

NT2

Op het Haarlemmermeer Lyceum is een aanbod in ontwikkeling voor zogenaamde internationals. Deze leerlingen volgen tweetalig onderwijs en een aanbod taalverwerving Nederlands. De leerlingen volgend overdag een individueel programma en krijgen in de middag in groepen NT2 les. Het is de bedoeling dat leerlingen na circa twee jaar op een voldoende taal niveau zitten om de reguliere lessen in het Nederlands te volgen.

Protocollen

Enkele zaken met betrekking tot ondersteuning zijn vastgelegd in verschillende protocollen

- Pestprotocol (No Blame methode)
- Dyslexieprotocol
- Protocol aanvraag leerlingondersteuning (leerlingbegeleiding, schoolcoach, trainingen,)
- Meldcode kindermishandeling

4 Extra ondersteuning

Onderwijsondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

In dit hoofdstuk wordt omschreven welke extra ondersteuningsmogelijkheden het Haarlemmermeerlyceum biedt. Voor alle leerlingen die deelnemen aan de Trajectvoorziening wordt een Trajectplan geschreven in samenwerking met de begeleider passend onderwijs

1. Arrangement voor leerlingen met ondersteuningsvragen in het autistisch spectrum	
Deskundigheid	Aanwezig bij begeleider passend onderwijs en coördinator leerlingondersteuning. Bevorderen bij docenten dmv voorlichting. Begin van ieder schooljaar informeert de coördinator leerlingondersteuning alle docenten over deze leerlingen.
Aandacht en tijd	Deze leerlingen zitten in een reguliere klas. Extra ondersteuning komt vanuit de trajectbegeleiding. Daarnaast is planmatig overleg tussen de begeleider passend onderwijs en de coördinator leerlingondersteuning. De mentor en teamleider zijn er voor de dagelijkse gang van zaken.
Voorzieningen	Voor deze leerling is er de trajectvoorziening en de begeleider passend onderwijs. Verder is er gebruik van een laptop mogelijk indien er sprake is van een slecht handschrift.
Samenwerking	Voor de ontwikkeling van deskundigheid en het geven van extra tijd en aandacht wordt samengewerkt met de begeleider passend onderwijs. Indien er externe hulpverlening is betrokken wordt deze betrokken in het schooltraject.

2. Arrangement voor leerlingen met gedragsstoornissen en/of psychische problematiek	
Deskundigheid	Aanwezig bij begeleider passend onderwijs en coördinator leerlingondersteuning. Bevorderen bij docenten dmv voorlichting. Begin van ieder schooljaar informeert de coördinator leerlingondersteuning alle docenten over deze leerlingen.
Aandacht en tijd	Deze leerlingen zitten in een reguliere klas. Extra ondersteuning komt vanuit de trajectbegeleiding. Daarnaast is planmatig overleg tussen de begeleider passend onderwijs en de coördinator leerlingondersteuning. De mentor en teamleider zijn er voor de dagelijkse gang van zaken.
Voorzieningen	Voor deze leerling is er de trajectvoorziening en de begeleider passend onderwijs.
Samenwerking	Voor de ontwikkeling van deskundigheid en het geven van extra tijd en aandacht wordt samengewerkt met de begeleider passend onderwijs. Indien er externe hulpverlening is betrokken wordt deze betrokken in het schooltraject.

3. Arrangement voor leerlingen met dyslexie	
Deskundigheid	Aanwezig bij dyslexiecoaches en coördinator leerlingondersteuning. Bevorderen bij docenten dmv voorlichting. Begin van ieder schooljaar informeert de coördinator leerlingondersteuning alle docenten over deze leerlingen.
Aandacht en tijd	De dyslexiecoach begeleidt de leerlingen zowel individueel als in groepen. De mentor en teamleider zijn er voor dagelijkse gang van zaken.
Voorzieningen	Dyslexiekaart, voorleessoftware, gebruik laptop.
Samenwerking	Met dyslexiecoach, ouders, externe betrokkenen.

4. Arrangement voor leerlingen met een fysieke beperking of een chronische ziekte	
Deskundigheid	De deskundigheid is afkomstig van externe betrokkenen. Begin van ieder schooljaar informeert de coördinator leerlingondersteuning alle docenten over deze leerlingen.
Aandacht en tijd	Regelmatig overleg over aanpassingen met mentor en coördinator leerlingondersteuning en indien van toepassing externe begeleider. De mentor en teamleider zijn er voor dagelijkse gang van zaken.
Voorzieningen	Aanpassingen in het rooster, aanpassingen in wel/niet maken van toetsen, . Ontheffing sport. Lift voor rolstoelgebruik.
Samenwerking	Met ouders en externe betrokkenen

5. Arrangement voor leerlingen met ondersteuningsvragen in het auditieve of visueel spectrum.	
Het samenwerkingsverband heeft afspraken gemaakt met Cluster 1 en 2 over de wijze waarop de financiering en uitvoering van de ondersteuning wordt geregeld.	
Deskundigheid	De deskundigheid komt van externe betrokkenen. Begin van ieder schooljaar informeert de coördinator leerlingondersteuning alle docenten over deze leerlingen.
Aandacht en tijd	Regelmatig overleg over aanpassingen met mentor en coördinator leerlingondersteuning De mentor en teamleider zijn er voor dagelijkse gang van zaken.
Voorzieningen	Waar nodig en mogelijk worden voorzieningen in samenwerking met externe begeleiders getroffen.
Samenwerking	Met ouders, externe betrokkenen

Trajectvoorziening

Het Haarlemmermeer Lyceum heeft alleen op de locatie Baron de Coubertinlaan een fysieke trajectvoorziening. Dit is een rustige werkruimte waar leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften naar toe kunnen. Tevens is dit op de Baron de Coubertinlaan de werkplek van de begeleiders passend onderwijs.

Op de locatie Zuidrand is geen fysieke trajectvoorziening. De begeleiders passend onderwijs bieden daar leerlingondersteuning door middel van individuele trajecten. Door het Dalton onderwijs en de inrichting van het gebouw zijn er meerdere plekken waar leerlingen rustig aan het werk kunnen. Begeleiders passend onderwijs zijn er ook voor de collega's. Zij voeren naast gesprekken ook observaties uit.

De trajectvoorziening op de locatie Baron de Coubertinlaan is bedoeld voor leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben met als doel zich te kunnen blijven handhaven op hun huidige opleidingsniveau. De deelnemers aan de trajectvoorziening blijven de reguliere lessen volgen en krijgen de mogelijkheid om voorafgaand, tijdens en na de schooltijd, gebruik te maken van de voorziening. Met alle betrokkenen; de leerling, de mentor en de ouders/verzorgers wordt afgesproken wanneer, met welke frequentie en met welk doel de trajectvoorziening door de leerlingen wordt bezocht.

De trajectvoorziening biedt de volgende mogelijkheden:

- Een vaste begeleider om op terug te kunnen vallen.
- Een rustige plek voor en na de lessen.
- Een rustige plek om de pauze en de tussenuren door te brengen.
- Opvang als er dispensatie of compensatie is voor een vak of onderdeel.
- Na instructie kunnen leerlingen op verzoek van de leerkracht of op eigen initiatief zelfstandig werken in de trajectvoorziening in plaats van in de klas.
- Opvang als leerlingen uit de les worden gestuurd, indien hiertoe afspraken zijn gemaakt met de leerling en de mentor.
- Begeleiding en coaching van docenten en mentoren.

Daarnaast biedt de trajectvoorziening o.a. ondersteuning bij:

- Het aanleren van agendagebruik.
- Het plannen en organiseren.
- Het aanleren van studievaardigheden.

5 Randvoorwaarden voor passend onderwijs

De werkdruk voor docenten is hoog en plezier in het werk is essentieel om goed onderwijs te kunnen bieden en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Plezier, intrinsieke motivatie en de nodige taakuren worden belangrijke kritische succesfactoren genoemd wanneer het gaat over het ondersteuning van leerlingen. Daarnaast is competentie een belangrijke factor. Als docenten zich niet competent voelen om bepaalde leerlingen te onderwijzen en/of te ondersteunen verminderen het plezier en de motivatie aanzienlijk. Daarom vindt de school het belangrijk haar personeel te professionaliseren op dit gebied.

Het Haarlemmermeer Lyceum kan een leerling toelaten als deze:

- voldoet aan de toelatingscriteria van het Haarlemmermeer Lyceum;
- in staat wordt geacht de eindtermen (een diploma) te behalen;
- in staat is de reguliere klassikale lessen te volgen binnen de bestaande onderwijsvorm met de beschikbare begeleiding en de aanwezige deskundigheid in de school;
- de medeleerlingen niet in hun leerproces belemmert;
- in staat is de leslokalen te bezoeken zonder dat daarvoor specifieke voorzieningen nodig zijn;

Het Haarlemmermeer Lyceum kan geen passend onderwijs bieden aan leerlingen die:

- Verplegende en/of medische handelingen nodig hebben. Indien dat wel nodig is voor een leerling, zullen de ouders/opvoeders hiervoor zelf externe hulp moeten regelen. Deze mag geen invloed hebben op het leerklimaat en leerproces van de leerlingen. Indien dit niet mogelijk is kan het Haarlemmermeer Lyceum geen passend onderwijs bieden;
- zijn aangewezen op (bijna) fulltime thuisonderwijs;
- alleen kunnen functioneren in kleine klassen (minder dan 25 leerlingen);
- niet in staat zijn met verschillende docenten een voldoende werkrelatie aan te gaan;
- niet te allen tijde door elke medewerker van school mondeling aanspreekbaar zijn;
- de veiligheid van andere leerlingen in gevaar brengen;
- een aantoonbaar negatieve invloed hebben op het rendement van een klas of medeleerlingen;
- extreem structuurbehoefstig zijn en/of een omgeving nodig hebben met voorspelbare volwassenen;
- aanpassingen in de fysieke omgeving nodig hebben die niet haalbaar zijn;
- een dusdanig complexe thuissituatie (sociaal-maatschappelijke problemen) hebben die belemmerend werkt voor de schoolgang;
- een dermate complexe ondersteuningsvraag hebben die niet in een reguliere setting beantwoord kan worden;
- meer ondersteuning vragen dan de aanwezige basisondersteuning of extra ondersteuning kan bieden.

Tot slot, begeleiding wordt geboden volgens van te voren afgesproken termijnen en is derhalve altijd tijdelijk.

6 Kwaliteitsbeleid

De uitgangspunten van het Samenwerkingsverband Haarlemmermeer en de Amstellanden (SWV-AM) met betrekking tot leerlingondersteuning zijn als volgt:

- docenten zijn handelingsbekwaam om te voldoen aan de basisondersteuning;
- differentiëren heeft prioriteit;
- het hele team is verantwoordelijk voor het bieden van Passend Onderwijs.

Het kwaliteitsbeleid met betrekking tot de leerlingondersteuning is als volgt uitgewerkt. De school legt verantwoording af over de inzet en opbrengsten van de ondersteuningsmiddelen. Dat gebeurt op twee manieren. Het ondersteuningsprofiel wordt geactualiseerd, waarbij wordt aangegeven hoe de middelen worden ingezet om de basisondersteuning te verbreden en te verdiepen. Daarnaast is er in samenspraak met het SWV-AM, kwaliteitsbeleid ontwikkeld waarmee de scholen en het samenwerkingsverband verantwoording afleggen aan hun samenwerkingspartners, gemeenten en de onderwijsinspectie.

Situatie Haarlemmermeer Lyceum, beide locaties

Het aantal leerlingen met ondersteuningsbehoeften is gemiddeld. De aard van deze behoeften is divers. Op de locatie Zuidrand is het aantal leerlingen met een vorm van angst in de meerderheid. Er zijn geen ondersteuningsbehoeften die significant meer voorkomen dan andere of meer voorkomen dan landelijke gemiddelden. Een aanzienlijk deel van de ondersteuningsbehoeften zijn enkelvoudige, schoolgerelateerde ondersteuningsbehoeften zoals huiswerk maken, schoolspullen in orde hebben, lesverstoring en pesten. Docenten zijn steeds beter in staat te signaleren en te handelen en de praktische differentiatie naar aanleiding van de ondersteuningsbehoefte wordt steeds meer in de klas uitgevoerd. De inhoudelijke begeleiding vindt nog wel voornamelijk buiten de klas plaats.

Het pedagogisch beleid op het Haarlemmermeer Lyceum is blijvend in ontwikkeling. Succes hierin blijft afhankelijk van interne communicatie en van de docent: beschikt hij of zij over de nodige vaardigheden, dan is er een veilig pedagogisch klimaat. Beheerst de docent dat onvoldoende dan kan de structuur ontbreken en is er kans op minder veilig pedagogisch klimaat. Dit komt steeds minder voor.

De afgelopen vier jaar zijn de volgende doelen gerealiseerd:

- gedeelde visie op ondersteuning, gedragen door schoolleiding;
- de ondersteuningsstructuur staat;
- denken in ondersteuningsbehoeften ipv in beperkingen;
- docenten die pedagogisch vaardig zijn: ze signaleren ondersteuningsbehoeften en zoeken naar wat zij als docent kunnen doen om de leerling te ondersteunen;
- een overzichtelijk aanbod van ondersteuning en bekendheid hoe deze in te zetten;
- begeleiders passend onderwijs zijn in dienst van school en fulltime aanwezig;

- planmatig en handelingsgericht werken door alle medewerkers (blijft in ontwikkeling);
- goede documentatie van alle ingezette ondersteuning;
- specifieke deskundigheid binnen school onderhouden;
- zichtbaar maken wat we al doen en wat goed werkt (blijft in ontwikkeling);
- Samenwerking met de overige Dunamare-scholen in Hoofddorp is opgezet (blijft in ontwikkeling).

7 Conclusie en ambities

Locatie Baron de Coubertinlaan

Het aanbod van basisondersteuning en de extra arrangementen zijn grotendeels al aanwezig binnen het Haarlemmermeer Lyceum locatie Baron de Coubertinlaan. Daarnaast blijft het team in ontwikkeling om te blijven voldoen aan de Wet op Passend Onderwijs.

De afgelopen jaren zijn gericht geweest op het ontwikkelen van het didactisch klimaat, klassenmanagement, het begeleiden van nieuwe personeelsleden, intervisie, samenwerking met LIO's en het opzetten van collegiale consultaties en consultaties door het management om de samenwerking tussen personeelsleden en het onderwijs te verbeteren.

De ambities en ontwikkelpunten voor de komende jaren zijn het blijven ontwikkelen van tweetalig onderwijs, het verder vormgeven van het NT2 programma met bijbehorende ondersteuning en het HGW principe verder uitwerken in de praktijk met behulp van de aanwezige deskundigheid bij de interne specialisten. De school heeft op het gebied van passend onderwijs op het moment geen ambities anders dan het verbeteren van de huidige basisondersteuning en het professionaliseren van de ondersteuningsstructuur.

Locatie Zuidrand

Het aanbod van basisondersteuning en de extra arrangementen zijn grotendeels aanwezig binnen het Haarlemmermeer Lyceum locatie Zuidrand. Daarnaast blijft het team in ontwikkeling om te blijven voldoen aan de Wet op Passend Onderwijs.

Wat betreft professionalisering is de school de afgelopen jaren gericht op het vormgeven van het Dalton onderwijs en de integrering van maatwerk. Passend onderwijs is hier een onderdeel van en profiteert hiervan.

De ambities die we hebben als voltallig team liggen in het verlengde daarvan. Het is de bedoeling dat de Dalton licentie wordt verlengd. Hiervoor worden eerder gemaakte keuzes verder uitgewerkt en toegepast. Passend onderwijs is daar een onderdeel van.

Qua ondersteuning is de huidige uitbreiding voldoende. De positie van de begeleiders passend onderwijs wordt verstevigd. Verdere professionalisering wordt aangemoedigd en opgepakt.